

Woordenlijst voor postzegels

Afstempeling op een postzegel	Met afstempeling wordt een op een postzegel een stempel aangebracht stempel of ander kenmerk bedoeld met het oogmerk een tweede gebruik onmogelijk te maken.	
Afweken van postzegels	Sorteren	Sorteren voor dat u postzegels gaat afweken, sorteert u de postzegels eerst op kleur van het papier waarop ze zijn bevestigd. Knip al het overbodige papier rond de postzegels weg.
	Afweken	Gebruik veel water. Pak een schaal en vul deze met warm water. Voeg iets zout toe aan het water. Het zout voorkomt dat postzegels verkleuren. Leg de postzegels met de beeldzijde naar beneden in het water. Hierdoor wordt het water sneller opgezogen door de postzegel en kan deze gemakkelijker verwijderd worden. Oppassen! Wees voorzichtig met het afweken van oudere postzegels, want soms is de postzegel gedrukt met inkt die gevoelig is voor water. Zelfklevende postzegels zijn niet altijd af te weken. Als de brief een interessant stempel heeft kunt u het stuk beter bewaren zoals het is.
	Zelfklevende zegels	
	Tijd	Geduld wacht geduldig, ongeveer dertig minuten, tot alle postzegels van het papier zijn gekomen en haal ze voorzichtig, bij voorkeur met pincet, uit het water. Doe dit voorzichtig, want natte postzegels kunnen gemakkelijk worden beschadigd. Uiteraard is de afweektijd afhankelijk van de gebruikte gom. Vooral bij oudere postzegels moet soms aanzienlijk meer geduld worden uitgeoefend. Ik heb wel eens postzegels een week in het water laten liggen!
	Drogen	Postzegels drogen op waterabsorberend papier Nadat u de postzegels uit het water hebt gehaald legt u deze, bij voorkeur op waterabsorberend papier, te drogen. Door er een zwaar voorwerp op te leggen, zullen de postzegels netjes plat opdrogen. Nu rest u alleen nog wat geduld tot de postzegels opgedroogd zijn.
Albums	albums kopen? Wat er wordt aangeraden door clubs.	Als u net bent beginnen te verzamelen kunt u het beste een eenvoudig album kopen dat u geschikt acht. Koop niet meteen een duur exemplaar. Een duur album kunt u later ook nog aanschaffen, nadat u meer inzicht heeft gekregen hoe en wat u wilt gaan verzamelen. Deze albums zijn saai en zonder enige uitleg over de zegels die u vergaart.
	Gratis Album: Belgische postzegels	Hiervoor kunt ten raden gaan bij : postzegelalbum-be (jouwweb.be) Uiteraard is het leuk om opschriften en info's op uw pagina's terug te vinden. Op deze wijze krijgt uw verzameling een eigen karakter en zal zij ook interessant zijn voor anderen. U zult merken dat u losse bladen kunt toevoegen, naargelang uw verzameling zal groeien. Hierin kunt u uw postzegels naar eigen inzicht rangschikken.
	Bewaring	Bewaar uw album niet in een vochtige ruimte Het is heel belangrijk om uw album niet in een vochtige ruimte te bewaren. Het beste kunt u uw album in een kast opbergen. Uiteraard zorgt u er voor dat uw album schoon blijft. Stof en vuil kunnen uw album binnendringen en uw postzegels beschadigen.
	Soorten albums	Soorten albums - Wereld - Land - Thematisch - Blanco
Gom	Arabisch gom	Gom op postzegels Arabisch gom werd tot ongeveer 1970 gebruikt om postzegels van een gomlaag te voorzien. Deze gom werd als een glanzende laag aangebracht.
	Gele gomkleur	De gom is in pure vorm transparant, maar heeft een gelige tint als gom, die minder goed geraffineerd is, wordt gebruikt. Arabisch gom wordt vervaardigd uit een substantie die wordt gewonnen uit de acaciaboom.
	Soorten	Gebruikte soorten gom op Belgische postzegels in lijst papiersoorten. Zie hiervoor: Info 1: Papiersoorten / info's postzegelalbum-be (jouwweb.be)
Blok	Normaal één tot vijf postzegels aan elkaar of apart noemen we een blok als er max 2 van dezelfde zegels uit de reeks wordt getoond. Ook wordt het woord `blok` gebruikt voor een zogenaamd miniatuur velletje. Anders worden ze genoemd: velletjes. Bij Bpost worden de blokken "blaadje" genoemd.	
Buitengebruikstelling		
	Zijn alle oude postzegels nog geldig? © bpost	In het ministerieel besluit van 11 juli 1962 staat: "Alle nog in omloop zijnde zegels op datum van 11 juli 1962, als ook alle zegels die hierna zullen verschijnen hebben een blijvende frankeergeldigheid." Dit betekent dus dat alle postzegels die na 1962 zijn uitgekomen vandaag nog altijd geldig zijn, ook al waren deze in Belgische Frank of ongefrankeerd.

Woordenlijst voor postzegels

Catalogus	Catalogus met de waarde van postzegels	Postzegelcatalogi bewijzen verzamelaars een grote dienst als richtlijn voor bepaling van de waarde van postzegels. Een catalogus is een geïllustreerde prijslijst van alle postzegels die in een bepaald gebied zijn uitgegeven. Door de afbeeldingen kunt u de postzegel snel thuisbrengen. In een catalogus kunt u zien welke postzegels allemaal zijn uitgebracht en kunt u bepalen welke postzegels u wilt aanschaffen.
	Uitgaven	In België: OBP uitgegeven door Belgische beroepkamer van postzegelverzamelaars
Conditie	Conditie bepaald waarde	<p>Het belangrijkste met betrekking tot de waarde van uw verzameling is de conditie of staat van een postzegel of poststuk.</p> <p>Een goede postzegel heeft - Geen verdunde plekken - Geen scheuren - Geen verkleuring - Geen vlekken - Een postfris postzegel heeft geen plakker of plakkerresten en is nog voorzien van de originele gomlaag - Geen zwaar stempel, indien de postzegel is gebruikt</p> <p>De staat van een postzegel Natuurlijk bestaan sommige oudere postzegels nauwelijks in deze perfecte conditie. Hoe recenter de postzegel hoe beter een postzegel hoort te zijn. De staat van een postzegel wordt vaak omschreven als: - Pracht exemplaar zonder gebreken - Zeer fraai exemplaar, kan lichte gebreken hebben - Fraai exemplaar met sterkere gebreken (albumstuk)</p>
	Gebruikte postzegels	Gebruikte postzegels worden vaak omschreven als: - Licht stempel - Zwaar stempel
	Beeldoorlopers	Doorlopers zijn postzegels met een zegelbeeld, dat op zich een zelfstandig geheel vormt, maar dat met één of meer andere postzegels kan worden uitgebreid tot een grotere samenhangende eenheid. Verder kent de filatelist nog tweezijdige en vierzijdige doorlopers. Tweezijdige doorlopers kunnen naar links en rechts of boven en onder worden uitgebreid tot een groter plaatje. De vierzijdige doorloper kan naar alle kanten worden uitgebreid.
Doorloper	Ondergrond doorloper	Een ondergrond doorloper zijn postzegels, waarin een ondergrond of achtergrondkleur is gebruikt, die zich over het hele drukvel uitstrekt. Deze doorlopers worden ook wel kleurdorlopers genoemd. In België?
	Tab-beelddoorloper	Deze zegels zijn voorzien van een tab waarvan het beeld van de zegel doorloopt. Dit kan één of verschillende zegels bevatten
	Tab-tekstdoorloper	Dit zijn zegels met tabs gegroepeerd met twee waarvan de tekst van beide zegels doorlopen op twee tabs. Kan een horizontaal of verticaal geheel zijn.
Verschillende druktechnieken	Hoogdruk, vlakdruk en diepdruk	Voor het drukken van postzegels staan verschillende druktechnieken ter beschikking. De drukkerij bepaald de te gebruiken druktechniek aan de hand van: - de technische mogelijkheden van de drukkerij - de eis die het postbedrijf aan de postzegel stelt - de vorm waarin de postzegels worden uitgegeven (vel, rol, boekje) - de druktechniek waarin het postzegelontwerp het beste tot zijn recht komt
	Hoogdruk, vlakdruk en diepdruk	De druktechnieken kunnen worden onderverdeeld in: - hoogdruk: ook wel boekdruk of typografie genoemd: de hoogliggende gedeelten van de drukvorm geven inkt af op het papier (boekdruk).
	Diepdruk	De diepliggende gedeelten van de drukvorm geven inkt af op het papier (rasterdiepdruk). -
	Vlakdruk	Bij deze druktechniek bestaan geen verschillen in hoogte van de drukvorm, maar wordt een deel van de drukvorm inktafstotend gemaakt (offset).
	Combinatie van druktechnieken	Soms worden postzegels in verschillende oplagen en ook in verschillende druktechnieken uitgegeven. Indien ook dezelfde perforatiekammen zijn gebruikt en de postzegels op soortgelijk papier zijn gedrukt zijn de verschillende oplagen alleen door de specifieke kenmerken, die behoren tot een bepaalde druktechniek uit elkaar te houden. Zo is een rasterdiepdrukzegel te herkennen aan de rasterpuntjes, die hoewel grote inktvlakken zijn dicht gelopen, toch nog herkenbaar zijn aan de rasterpuntjes aan de randen. Voor een postzegel in offset hoeft geen raster te worden gebruikt en ontstaat een egalere inktvlak.
	Technieken in België	zie: info bij elke zegel - zegelreeks
Eerstedag	First day cover (FDC)	<p>Eerste dag van uitgifte van de postzegels Een eerstedag-envelop is een poststuk met een stempel of waarde-indruk (bijv. briefkaart) met een stempel met datum waaruit blijkt dat het stuk werd gestempeld op de eerste dag van uitgifte van de postzegels of het poststuk.</p> <p>Meestal gebruiken verzamelaars voor dit type enveloppen de Engelse afkorting fdc (first day cover). Deze enveloppen zijn doorgaans fraai van vormgeving</p>
	Thematische verzamelaars	Feit is wel dat vooral voor thematische verzamelaars eerstedag-enveloppen een verrijking kunnen opleveren van de verzameling, omdat de afbeeldingen op de enveloppen zaken afbeelden die niet op postzegels zijn afgebeeld. Bovendien kan door opname van enveloppen op albumbladen een afwisselender beeld gecreëerd worden.

Woordenlijst voor postzegels

Eerste postzegels van België

Eerste Belgische postzegel In 1849 werden de eerste postzegels in België uitgegeven in navolging van de postzegels die in Engeland en andere landen verschenen. Zoals voor veel landen werd de Britse postdienst als voorbeeld gebruikt. De Belgische Post stuurde een inspecteur, Louis Bronne, naar Engeland. Deze reis had als doel om het revolutionaire idee van Rowland Hill, het versturen van post door middel van vooruitbetaling met een postzegel als bewijs, te bestuderen. Het eerste rapport van Bronne bleef echter zonder gevolg voor de Belgen, omdat vermoed werd dat de verliezen te hoog zouden oplopen werd voorlopig besloten geen postzegels uit te geven.

Uniforme tarieven en invoering eerste postzegel. Op aandrang van de handel werd op 24 december 1847 echter een wet aangenomen die in uniforme tarieven en de invoering van de eerste postzegel in België voorzag. De twee belangrijkste hervormingen die het gevolg waren van deze wet waren: a) Vereenvoudiging van de frankkosten voor brieven. In het vervolg werden twee afstands- en gewichtsschalen gebruikt voor de vaststelling van het te betalen port. b) De invoering van frankering vooraf met behulp van postzegels.

Filatelie

Het verzamelen en de studie van postzegels en bijbehorende zaken wordt filatelie genoemd. Het woord filatelie is afgeleid uit de twee Griekse woorden `philos` (vriend) en `atelès` (vrij van betaling). Veel verzamelaars zijn niet alleen geïnteresseerd in postzegels; postale geschiedenis, eerste-dag enveloppen (FDC's), poststukken, postzegelboekjes enz. worden ook verzameld en bestudeerd.

filatelist

Iemand die postzegels verzamelt of bestudeert wordt ook wel filatelist genoemd.

Eerste postzegel

De eerste postzegel werd uitgegeven in 1840 door Groot-Brittannië: De Penny Black, met een portret van Koningin Victoria. In 1870 werd in Frankfurt (Duitsland) de eerste postzegeltonoonstelling gehouden.

Foutdruk

Een foutdruk of drukfout is een afwijking die door een fout tijdens de productie van een postzegel of stempel is opgetreden. Een geheel of gedeeltelijk omgekeerd postzegelbeeld of een gedeeltelijk niet aangebrachte perforatie zijn zeer gezocht door verzamelaars.

Fouten in het ontwerp

Fouten die in de ontwerp fase worden gemaakt vallen hier niet onder, maar kunnen heel grappig zijn. Zo gebruikte Columbus al een verrekijker die pas enkele honderden jaren later werd uitgevonden of werd in Oost-Duitsland een componist herdacht met een afbeelding van een muziekstuk van een collega. Postzegels met dergelijke fouten worden soms weer uit de handel genomen door de post en vervangen door postzegels met een correcte afbeelding.

Frankeerwaarde

Cijfers en symbolen

De frankeerwaarde is de waarde die een postzegel vertegenwoordigt voor het verzenden van post. Meestal wordt deze waarde aangegeven door middel van cijfers, maar ook andere wijzen bestaan. Soms worden de cijfers door letters aangegeven (bijv.: vijf cent).

België geeft tegenwoordig postzegels uit waarbij de waarde met een cijfer wordt aangegeven. Dit cijfer geeft dan de dienst aan. Het voordeel van deze methode is dat geen nieuwe postzegels hoeven te worden aangemaakt bij verandering van het tarief. De postzegels worden dan gewoon voor een hogere prijs verkocht op het postkantoor.

Zie hiervoor sinds J2007 de waardebepalingen in België:

[info 2: Frankeerwaarden vanaf 01/10/2007 / info's | postzegelalbum-be \(jouwweb.be\)](#)

Jaartal

Jaar van uitgifte

Het jaartal is het cijfer, dat het uitgifte jaar of het jaar waarin de postzegel gedrukt werd, weergeeft. Meestal is het jaartal tegenwoordig opgenomen in de afbeelding van de postzegel, maar soms is de datum alleen op de velrand te vinden.

Tab

betekenis

Een tab aan een zegels is een afscheurbaar (door perforatie) aanhangsel dat zich meestal bevindt langs de zijkant van het velletje **F...**, **V..-....** of blok **BL...** Dit aanhangsel is in de meeste gevallen door een tekst voorzien aanbelangend aan het ontwerp van de postzegel.

Tab-beelddoorloper

Meestal is één tab in het Nederlands en het ander in het Frans. Soms 2 dezelfde tabs op een vel.

Tab-tekstdoorloper

Het zegelbeeld van de zegel loopt door op een afscheurbaar (door perforatie) aanhangsel. De zijkanten kunnen allemaal getand zijn (bv in blokken **BL...**) of een zijde ongetand aan de buitenkant van het vel.

De tekst op de tabs lopen door van één tab naar het ander. Alle zijkanten zijn getand behalve de buitenkant van het vel

Bij Bpost "vel" genoemd"

Woordenlijst voor postzegels

Het verschil tussen «kleine velletjes (F.....)» en «velletjes (V.....)» zijn niet duidelijk omlind in de officiële catalogus.

F: kleine velletjes

Sommige postzegels zijn afkomstig uit kleine velletjes, genaamd "F....".

Tot en met Nr **2967** - "F2967" (25/12/2000) zijn deze velletjes ingedeeld uit slechts één soort identieke postzegel.

Vanaf Nr **2993** - "F2993/95" (21/04/2001) zijn ze samengesteld uit één identieke of meerdere identieke soorten postzegels uit dezelfde reeks.

Vanaf Nr **3052** - "F3052/55" (19/01/2002) zijn ze enkel samengesteld uit meerdere identieke soorten postzegels uit dezelfde reeks.

De reden is me onbekend

Velletjes van 5, 10, 15 of 20

Vanaf 01/01/2002 (Nr **3050**) worden de eerstvolgend velletjes van identieke zegels niet meer genoemd als "F...." (kleine velletjes) maar als "velletjes van 5, 10, 15 of 20".

Alhoewel er zo reeds velletjes (geen F....) vermeld werden vanaf Nr. **2963** (18/11/2000)

In deze album: "<https://postzegelalbum-be.jouwweb.be/> " worden ze genoemd als "V5-...., V10-...., V15-.... of V20-...."

Is een aanhangsel aan de postzegel waarvan alle zegels een zelfde profiel hebben op een velletje

F.... , V..-.... of blok BL... Alle zijkanten zijn getand behalve de buitenkand van het vel. Echter bij sommige uitgaven van de Prior zegels zijn de vignetten getand of wel ongetand op het zelfde velletje.

Velletje F....

Velletjes NIET F.... :

Hier geklasseerd als

V5-...., V10-...., V15...., V20-....

Vignet

betekenis